

Maturitní témata z dějepisu

1. „Snem každého antropologa je vykopat ze země celou kostru dávného lidského předka. Pro většinu z nás ten sen zůstává nesplněn: rozmary smrti, pohřbívání a fosilizace se spikly a ponechávají skrovný, zlomkový záznam o lidském pravěku.“

Richard Leakey

Vývoj lidské společnosti v pravěku

2. „Kdybych ze tří set písní Knihy písní měl vybrat jednu větu, aby obsáhla celé moje učení, řekl bych: 'Nechť není zla ve vašich myšlenkách.'“

Konfucius

Staroorientální státy a jejich přínos

3. „Mnoho je na světě mocného, nic však mocnějšího člověka“

Sofoklés

Řecko – kolébka evropské demokracie a kultury

4. „Tedy jedna zásada musí být všem společná, že prospěch jednotlivců má být zároveň prospěchem celku; neboť kdyby každý chtěl uchvátit všechnen prospěch jen pro sebe, lidská společnost by se rozpadla.“

Cicero

Římská cesta za světovládou a problémy římského císařství

5. „Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu.“

Apoštol Pavel v Listě Římanům

Barbaři a raně středověké základy států v Evropě

6. „Konečně slovanské písmo, nalezené kdysi Konstantinem Filosofem, právem schvalujeme, aby v něm zaznívaly chvály Bohu, aby se v témže jazyce hlásala sláva skutků Krista Pána našeho...“

Industriae tuae, privilegium papeže Jana VIII.(880)

Naše země od příchodu Slovanů do konce 12. století

7. „Abychom zřídili obecnou radu království, svoláme arcibiskupy, biskupy, opaty, hrabata a velké barony zvláštními listy, zpečetěnými naší pečeti, a nadto dáme našimi šerify svolati všechny, kdož jsou našimi přímými vazaly.“

Magna charta libertatum (1215)

Evropa ve vrcholném středověku

8. „...aby naši věrní obyvatelé království, kteří bez přestání lačnější po plodech věd, nemusili se v cizině doprošovati almužny, ale aby nalézali v království stůl k pohoštění připravený rozhodli jsme se zařídit a nově zřídit obecné učení.“

Z textu zakládací listiny pražské univerzity (1348)

Rozmach českého středověkého státu ve 13. a 14. století

9. „... a proto, toužíce po tom, aby války, loupeže, požáry a vraždy, jež zachvátily samo křesťanství již skoro ze všech stran, přestaly ...rozhodli jsme se po předchozím zralém uvážení, ... vytvořit takový svaz spojenectví, míru, bratrství a svornosti, jež by pro úctu k Bohu a pro zachování víry neotřesitelně trval...“

Plán mírové unie Jiřího z Poděbrad (1465)

Husitské století

10. „Bud' mistrem nad mistry – přec tvaru není,
jenž předem uchystán by nebyl v kvádru
pod hlatí; probrat se a prodrat k jádru
zná ruka jen, když duch ji v nástroj změní.“

Ze sonetu Michelangela Bounarrotiho (1540)

Středověká kultura v konfrontaci s humanistickým světovým názorem

11. „... a tak jsme vešli do těch zemí a na ty ostrovy, našli jsme tak množství lidu, že jest nepodobná věc k mluvení(...) Těla sú velikého a dobře způsobilého a jsú načervení(...) žádného tam kovu není kromě zlata a mají také mnoho perel...“

Amerigo Vespucci : Spis o nových zemích, v úpravě tiskaře M. Bakaláře (1506)

Příčiny a důsledky objevných cest

12. „V jaké nebezpečí vrhá se panovník, v jaké vlast, když všechno, jakoby v nové vlasti, narub se převrací, když se národ nutí k novému jazyku, k novým zákonům a k novému zřízení? Takové poměry horší jsou než každé bezvládní“.

B. Balbín: Obrana jazyka slovanského, zvláště pak českého (1673)

Neúspěch snah o český stát a vítězství absolutismu

13. „...Nejprve musíme od klášterů a popství osvobodit lidská srdce. Až ta od nich odpadnou a kláštery a kostely osiří, ať si pak s nimi zeměpáni dělají, co budou chtít. Co nám záleží na kovu a kamení, nepřilneme-li k nim srdcem.“

Martin Luther

Zápas reformace s protireformací

14. „...Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni a jsou nadáni jistými nezcizitelnými právy, mezi něž patří právo na život, svobodu a budování osobního štěstí....“

Deklarace nezávislosti, 4. července 1776

Úspěchy buržoazie v boji o politickou moc

15. „Vzdát se své svobody znamená vzdát se své lidské hodnosti, svých lidských práv, ba dokonce i svých povinností..... Takovéto jednání je s lidskou přirozeností neslučitelné.“
Jean Jacques Rousseau, O společenské smlouvě, 1762

První polovina 19. st. ve znamení bojů za dovršení vítězství buržoazie

16. „Dejte mi své unavené, zubožené, utiskované masy, toužící dýchat svobodný vzduch. Zchudlé, odvrhnuté z vašich přelidněných břehů. Pošlete je, bezdomovce, osudem zmítané, ke mně. Zdvíhám svou pochodeň u Zlaté brány.“
Nápis na soše Svobody v New Yorku, 1876

Změna poměru sil mezi velmocemi v 50. až 70. letech 19. století

17. „My jsme přesvědčeni, že každý samostatný občan stejná práva má při všech volbách i při všech ostatních veřejných záležitostech, nejspravedlivější a při tom také nejlepší pro celek jest.“
K. H. Borovský v časopise Slovan, 1850

Rozvoj české občanské společnosti a její snahy o podíl na politické moci

18. „Vítám nadcházející století – lidstvo, které kráčí do budoucnosti vedeno pokrokem, překračuje to, čeho bylo dosaženo. Nekonečně velké jsou úspěchy vědy a techniky v 19. století: parolod, železnice,..... Na jedno století je jich tolik, že by s nimi vystačilo mnoho dalších.“
Émile Zola, 1900

Evropská politika konce 19. století a vznik dvou politicko-vojenských seskupení

19. „Toto je militarismus, který zešílel. Jestliže nepůjde prosadit jiné názory, pak dojde jednoho dne ke strašné světové katastrofě. Je tu až příliš nenávisti, příliš mnoho nedůvěry.“
Ze zprávy velvyslanectví USA v Berlíně, květen 1914

První světová válka a cesta ke vzniku samostatného Československa

20. „Militarismus je překonán – demokracie zvítězila; na základě demokracie bude reorganizováno lidstvo. Síly temnoty posloužily vítězství světla – vytoužený věk lidskosti svítá.“
Prohlášení nezávislosti československého národa (tzv. Washingtonská deklarace)
18. 10. 1918

Nejdůležitější události 1. poválečného desetiletí ve světě i v ČSR

21. „Ceny fantasticky klesly, daně stouply, platební schopnost se zmenšila, vláda nemá dostatek příjmů. (...) Nenapadly nás kobyly. Hojnost je před prahem, ale nemůžeme ji užít. Především proto, že zklamala pravidla směny lidských statků pro umíněnost a neschopnost. (...) Způsoby bezohledných penězoměnců byly postaveny před soud veřejného mínění a byly odmítnuty.“

F. D. Roosevelt, projev ze 4. března 1934

Vyostřování sociálních i politických rozporů ve 30. letech

22. „Ptáte se, jaká je naše politika? Odpovídám: vést válku na moři, na souši, ve vzduchu se vší silou, vést válku proti zruďné tyranii, která překonala všechno v temném seznamu lidských zločinů. Ptáte se, jaký je náš cíl: Odpovídám jedním slovem: Vítězství. Neboť bez vítězství není pro nás života.“

Winston Churchill, květen 1940

Svět v letech 1939 -1945

23. „...Hodina odplaty nadešla. Meze trpělivosti západních demokracií byly dovršeny a boj o vyhlazení nacismu započal. Zanedlouho budou české legie stát znovu v jedné bitevní frontě se Spojenci. Přejde den, kdy nacismus a s ním vaši utiskovatelé zmizí z povrch země. ...“

Jan Masaryk, Volá Londýn, září 1939

Postavení našich zemí za II. světové války a boj proti fašismu

24. „Musí být zrušeny všechny nacistické zákony (...) Všichni váleční zločinci, i ti, kteří se podíleli na plánování nebo realizaci nacistických opatření, musí být zatčeni a předáni soudu. Všichni členové NSDAP musí být odstraněni ze svých funkcí v úřadech i zodpovědných míst v podnicích. Tyto osoby je nutno nahradit lidmi, kteří mají politické i morální předpoklady k budování demokratického zřízení.“

z Postupimské dohody, srpen 1945

Problémy poválečného světa a pokusy o jejich řešení

25. „Jděte na louky a do lesů, jděte do polí, dívejte se na všechno krásné a všude budeme spolu. Dívejte se na lidi kolem a v každém se něčím obrazím. Nejsem bezradná a zoufalá, nehraji, je to ve mně tak klidné, poněvadž mám klid ve svém svědomí. Ptáci se už probouzejí – začíná svítat.“

Dr. Milada Horáková v posledním dopise před popravou, 27. 6. 1950

Etapy poválečného vývoje Československa

26. „...neboť kdyby mi papež nařídil pískat na píšťalku, stavět věže, šít nebo tkát šaty, zdali by neměl můj rozum soudit, že mi papež nařídil hloupost? Proč bych nedal v této věci přednost svému názoru před výrokem papežovým?“

Jan Hus, O církvi, 1412

Vliv nejdůležitějších událostí českých dějin na světový vývoj

27. „Diplomatika je nauka, která zkoumajíc kriticky listiny a jiné písemnosti po stránce vnější i vnitřní skladby a hodnotíc je jako produkt určitých právních, hospodářských, sociálních a kulturních podmínek, určuje jejich cenu jako svědectví historických, i jejich společenskou funkci.“

Významné historické dokumenty českých dějin

28. „Málokterý z našich hradů si zaslouží romantický kult, vzdávaný minulým stoletím, tolik jako stařecký shrbený stín michalovické „Putny“. Jeho počátky se ztrácejí kdesi hluboko před vlastní dobou našich hradů“

Zdeněk Kalista, Cesta po českých hradech a zámcích

Historikové Mladoboleslavka

29. „Tím vším se starostlivost naší královské lásky v bdělé mysli obírala, strávila mnoho bezesných nocí, aby pozdvihla stát jsoucí v naprostém úpadku a toužícímu lidu, utlačenému útrapami minulého zármutku, hleděla zjednat bezpečnost a mír.“

Vita Caroli

Významné osobnosti našich národních dějin

Maturitní témata byla projednána a schválena předmětovou komisí dějepisu Gymnázia Dr. J. Pekaře v Mladé Boleslavi.

.....
předseda PK

.....
ředitel školy